

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/20/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519200259
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8519200259.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobkyne U. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXX, XXX XX L., právne zastúpená advokátom JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému P. N. F.,..., so sídlom P. XX, XXX XX V. XX, C.: XX XXX XXX, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 6Csp/19/2019-334 zo dňa 28. januára 2022, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku II. a III.

II. Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Súd nepripúšťa zmenu žalobného návrhu jeho rozšírením na základe návrhu žalobkyne zo dňa 26.10.2021.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 2.104,45 eur od 30.3.2019 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 6, § 3 ods. 1, § 39, § 451 ods. 1, 2, § 107 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1 prvá veta, § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, § 391 ods. 2, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Uznesením, č.k. 13CoCsp/26/2020-142 zo dňa 17.03.2021 Krajský súd v Prešove ako odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a IV. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo vzťahu k začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby bezdôvodného obohatenia uviedol, že je dôležité zistiť, kedy žalobca nadobudol reálnu vedomosť o tom, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Tiež uviedol, že v rámci konania bolo predložené Prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 07.01.2019, avšak nevyplýva z rozsudku, aby sa s ním súd prvej inštancie zaoberal, resp. neuviedol, prečo na toto neprihliadal. Vo

vzťahu k objektívnej premlčacej dobe bezdôvodného obohatenia uviedol, že bude potrebné opätovne a podrobnejšie sa vysporiadať s prijatým záverom o úmyselnom konaní žalovaného, a to s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR. Rozsudok vo výrokoch II. a III.. ktorým prvoinštančný súd vyslovil neprijateľnosť zmluvných podmienok odvolaním napadnutý nebol, preto nadobudol právoplatnosť dňa 05.05.2020. Pôvodný žalobca v priebehu konania zomrel, preto uznesením zo dňa 09.04.2021 rozhodol súd prvej inštancie o pokračovaní s dedičkou po nebohom žalobcovi. Dňa 26.10.2021 bol podaný návrh na rozšírenie žaloby o určenie, že úver je bezúročný a bezpoplatkový.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že právny predchodca žalobkyne a žalovaný uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere, ktorú posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu. Preskúmaním zmluvy dospel súd k záveru, že táto nemá obligatórne náležitosti stanovené citovaným zákonom. Poukázal na absenciu doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti, keďže údaj uvedený v zmluve „48/24 - počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci“, nemôže nahrádzať uvedenie konečnej splatnosti úveru. Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť. Ďalej uviedol, že nepostačuje v zmluve len uvedenie výšky RPMN, ale je potrebné uviesť, z akých predpokladov sa vychádzalo pri jeho výpočte, čo z obsahu predmetnej spotrebiteľskej zmluvy nemožno vyčítať. Taktiež nestačí, aby v rámci spotrebiteľských zmlúv bolo takéto dojednanie zahrnuté iba do obchodných podmienok, ktoré pripravuje dodávateľ a spotrebiteľ ich obsah neovplyvňuje, ale musia byť zahrnuté do textu samotnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorú spotrebiteľ podpisuje. Zároveň konštatoval, že v zmluve je uvedená RPMN objektívne nemôže byť nižšia ako hodnota ročnej úrokovej sadzby úveru. Absencia uvedených náležitostí a nesprávne uvedený údaj RPMN má za následok, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Rovnako poukázal na to, že dohodnutá výška úrokov 70,01% ročne podstatne (viac ako šesťnásobne!) prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v danom čase, pretože podľa priemerných pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam od 1 do 5 rokov bola podľa štatistických údajov zverejnených na stránke Národnej banky Slovenska v čase uzavretia zmluvy na úrovni 10,71% ročne. Z uvedeného dôvodu je potrebné prijať záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi, preto aj z uvedeného dôvodu je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Vychádzajúc z uvedených záverov je dôvodné žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovieť. Žalovaný poskytol právnenému predchodcovi žalobkyne skutočne úver vo výške 1.132,51 Eur, pričom schválená bola výška 1.500,- Eur a následne mu poskytol revolving vo výške 461,69 Eur, pričom schválená bola výška 628,73 Eur. Právny predchodca žalobkyne uhradil 3.698,65 Eur, čo nerozporoval ani žalovaný, teda na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 2.104,45 Eur (1.132,51 + 461,69 - 3.698,65), ktoré je žalovaný povinný vrátiť.

5. K námietke premlčania uviedol, že z písomného prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 07.01.2019 zistil, že právny predchodca žalobkyne preukázateľne nadobudol reálnu vedomosť o tom, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil dňa 07.01.2019, teda dňom, keď bol združením informovaný o tom, že je potrebné zmluvu považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú a že obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Na základe uvedeného mal za to, že právnenému predchodcovi žalobkyne začala plynúť subjektívna premlčacia doba na uplatnenie si práva z bezdôvodného obohatenia od uvedeného dňa, t.j. od 07.01.2019, pričom žaloba bola na súd podaná dňa 21.02.2019, teda v rámci plynutia subjektívnej premlčacej lehoty. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu dobu, tak na predmetný prípad aplikoval 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu, s poukazom na to, že z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vydaného vo veci 1Cdo/238/2017 dňa 18.10.2018 záver o nemožnosti aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby nevyplýva, ako aj s poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-485/19 zo dňa 22.4.2021. Minimálne nepriamy úmysel žalovaného bol daný vzhľadom na jeho postavenie a vedomosť o obligatórnych náležitostiach zmluvy a o úroku, za ktorý za obdobných podmienok poskytovali úver banky. Keďže právny predchodca žalobkyne realizoval dvadsiatuprvú splátku vo výške 77,05 Eur, čím uhradil žalovanému bez právneho dôvodu sumu 23,85 Eur a od tohto momentu poukazoval na účet žalovaného aj ďalšie sumy, všetky ďalšie platby po dátume 29.10.2013 sú podriaditeľné pod plynutie objektívnej premlčacej doby. Z uvedeného je zrejmé, že objektívna premlčacia doba v danom prípade prvýkrát začala plynúť dňom 29.10.2013 a uplynie až v r. 2023. Z uvedených dôvodov zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumy, ktoré mu preplatil jej právny predchodca vo výške 2.104,45 Eur. Zároveň priznal žalobkyni aj úrok z omeškania od druhého dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému, t.j. od 30.03.2019.

6. Zmenu žalobného návrhu jeho rozšírením nepripustil jednak z dôvodu, že otázkou o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru sa zaoberal ako otázkou prejudiciálnou a nebolo potrebné vysloviť bezúročnosť a bezpoplatkovosť samostatným výrokom a jednak z dôvodu, že žalobkyňa návrh na rozšírenie žaloby odôvodňovala § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch, avšak uvedené zákonné ustanovenie bolo do zákona doplnené až s účinnosťou od 01.01.2018, teda nevzťahuje sa aj na právny vzťah sporových strán v danom prípade, nakoľko ich zmluvný vzťah sa spravuje zákonnými ustanoveniami účinnými v čase vzniku zmluvného vzťahu, t.j. 20.10.2011.

7. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, preto jej priznal nárok na plnú náhradu trov konania voči žalovanému. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

8. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to proti výroku II. a III.. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. f), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietal nesprávne závery o potrebe aplikácie 10-ročnej premlčacej doby vzhľadom na jeho podnikateľské postavenie. Poukázal na to, že v čase uzatvorenia zmluvy nebol nikdy zo strany orgánov dohľadu konštatovaný nedostatok v zmluve, čo vylučuje jeho úmysel získať bezdôvodné obohatenie. O existencii úmyslu nesvedčí ani výška úrokovej sadzby. Namietal, že z rozsudku je nepreskúmateľné, na základe akej právnej normy platnej a účinnej v čase uzavretia úverovej zmluvy sa má posudzovať či porovnávať výška úrokovej sadzby s priemernou úrokovou sadzbou bánk a súčasne, z akého dôvodu vôbec nezohľadnil § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Poukázal na to, že zákonodarca v čase uzavretia zmluvy reguloval celkovú odplatu v súvislosti so spotrebiteľským úverom, nie iba jej jednu zložku. V zákone bolo výslovne určené, že pri porovnávaní sa má zobrať nielen hodnota obvyklej odplaty, ale aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti. Priemerná výška odplaty bola v danom období 45,06% a táto nebola v úverovej zmluve podstatným spôsobom prevýšená. Ďalej poukázal na to, že zdôvodnenie aplikácie 10-ročnej premlčacej doby je v rozpore aj s rozhodnutím SD EÚ vo veci C-485/19, v ktorom bolo uvedené, že lehota 3 rokov je v zásade dostatočná, aby umožnila spotrebiteľovi pripraviť sa a podať účinný prostriedok nápravy. Súd prvej inštancie teda postupoval v priamom rozpore s uvedeným rozhodnutím. Rovnako namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil existenciu právoplatného rozhodnutia, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť plniť záväzky, pretože možnosť preskúmať rozhodcovský rozsudok zákonná úprava pripúšťa len v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku a v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Postup súdu prvej inštancie a ním prijaté závery tak nemajú oporu v žiadnom zákonom ustanovení. Na základe uvedeného tvrdí, že žiadne obohatenie na jeho strane nevzniklo a rozhodnutie súdu a je nezákonné a založené na záveroch, ktoré právny poriadok nepripúšťa. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti tak, že žalobu zamietne a prizná mu právo na náhradu 100% trov právneho zastúpenia. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania a trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

9. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu vyjadril tak, že súd prvej inštancie v konaní rešpektoval právne záväzný názor a pokyny odvolacieho súdu. Pri posúdení námietky premlčania je potrebné vychádzať zo zásadného rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-485/19 zo dňa 02.04.2021 a z rozsudku v spojených veciach C-698/18 a C-699/18. V tejto súvislosti dala do pozornosti viacero rozhodnutí krajských súdov. Námietky žalovaného vo vzťahu k prekážke res iudicata vzhľadom na rozhodcovský rozsudok považuje za nenáležitú, a to aj s poukazom na predchádzajúce uznesenie odvolacieho súdu v tejto veci. S poukazom na uvedené navrhla rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Taktiež si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

10. Žalovaný sa k podanému vyjadreniu žalobkyne nevyjadril.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Z obsahu odvolania žalovaného možno vyvodíť, že namieta nepreskúmateľnosť, nesprávne právne posúdenie a nesprávne zistenie skutkového stavu (§ 365 písm. b), f), h) C.s.p.).

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanou nepreskúmateľnosťou, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

15. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnúť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. V predmetnom prípade mal odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

16. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Odvolací súd nezistil naplnenie tejto odvolacej námietky.

17. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových

záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

18. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

19. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a právny predchodca žalobkyne bol spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

20. Vo vzťahu k dohode o výške úrokov odvolací súd uvádza, že pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí, bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednanja obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však úroky neprimerané.

21. Odvolací súd na tomto mieste dáva do pozornosti aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, z ktorého vyplýva, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR tak možno konštatovať správnosť postupu súdu prvej inštancie.

22. V predmetnom prípade bola medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovaným dohodnutá úroková sadzba vo výške 70,01%, pričom ako správne poukázal súd prvej inštancie, podľa údajov Národnej banky Slovenska, pri nových obchodoch za mesiac 10/2011 predstavovala pre spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov úroková sadzba výšku 10,71% ročne, teda v predmetnom prípade dojednaný úrok medzi stranami bol 6,5-násobne vyšší ako priemerná výška úrokovej sadzby za ktorú poskytovali banky úvery v rovnakom čase, ako bola uzatvorená zmluva. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o neplatnosti dojednanja o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má oporu vo vykonanom dokazovaní. Odvolací súd taktiež považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver s úrokom viac ako 6,5-násobne prevyšujúcim priemerné úroky porovnateľných úverov poskytovaných bankami. Žalovaným požadovaný úrok z úveru spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tejto úverovej zmluvy, pretože bolo súdom prvej inštancie v rámci skutkového stavu preukázané a zistené, že priemerné úrokové sadzby v tomto období boli vo výške 10,75% ročne.

23. Odvolací súd ešte poukazuje na to, že za neplatnú z dôvodu rozporu dojednaných úrokov s dobrými mravmi nemôže byť považovaná iba časť dojednanja podstatne prevyšujúca obvyklú úrokovú mieru, pretože ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Tam, kde sa dôvod neplatnosti

vzťahuje na celý právny úkon, je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázkou možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nielen z hľadiska oddeľovanej časti. Dojednanie o úrokoch treba chápať ako nedeliteľný celok. Pri neprimeranom dojednaní úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru je možné hovoriť o občianskoprávnej úžere, ktorá žiadnu právnu ochranu nepožíva. Neprimeraná odplata za úver ohrozuje najmä sociálne slabšie obyvateľstvo, a preto takéto neprimerané protiplnenie je ťažko možné podrobiť moderácii. Takéto úverové praktiky sú z celospoločenského hľadiska nebezpečné v súvislosti s neprimeraným úverovým zaťažením obyvateľstva. Občianskoprávna úžera spôsobuje neplatnosť dojednania o úrokoch v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru.

24. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie správne rozhodol, pokiaľ nepriznal žalobcovi uplatnený nárok na úrok vo výške 26,98% ročne, pretože ho považoval za rozporný s dobrými mravmi. Rovnako odvolací súd zdôrazňuje, že v predmetnom prípade bol spotrebiteľský úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu, ktorý vystupoval na trhu ako nebankový subjekt. Nebankové subjekty síce pri poskytovaní úverov podstupujú vyššiu mieru rizika, čo sa odráža aj na výške úroku, avšak napriek tomu dohodnutá výška úrokov musí byť stále v súlade s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku.

25. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k tomu, že postup a záver súdu prvej inštancie boli správne a žalovaný tak mal nárok len na vrátenie reálne poskytnutej istiny spotrebiteľského úveru. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplynulo, že právnemu predchodcovi žalobkyne bola reálne poskytnutá suma vo výške 1.594,20 Eur (1.132,51 + 461,69), ktorú mal teda vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vrátiť, pričom reálne žalovanému vrátil sumu 3.698,65 Eur, teda na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 2.104,45 Eur, ktoré je povinný žalobkyňa vydať. Súd prvej inštancie správne zaviazal žalovaného aj na zaplatenie zákonného úroku z omeškania z uvedenej sumy.

26. Žalovaný v podanom odvolaní vyslovil aj nesúhlas s posúdením námietky premlčania, najmä s aplikáciou 10-ročnej objektívnej premlčacej doby na predmetný prípad. K uvedenému odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o určenie momentu začatia plynutia objektívnej premlčacej doby súdom prvej inštancie, toto možno považovať v zásade za správne, pretože preplatením istiny dochádza k vzniku bezdôvodného obohatenia, a teda k začatiu plynutia objektívnej premlčacej doby. Vo vzťahu k aplikovaniu 3-ročnej alebo 10-ročnej premlčacej doby na predmetný prípad je potrebné uviesť, že Občiansky zákonník rozlišuje dve dĺžky objektívnych premlčacích dôb, pričom ich aplikácia na tento prípad je podmienená charakterom získania bezdôvodného obohatenia, teda je potrebné skúmať, či bezdôvodné obohatenie vzniklo úmyselne alebo neúmyselne. Občiansky zákonník však vôbec nešpecifikuje, čo je potrebné rozumieť pod úmyselným alebo neúmyselným konaním, preto z hľadiska právnej teórie je potrebné vychádzať z právnej úpravy úmyselného a neúmyselného zavinenia, ktoré sú definované v Trestnom zákone. O priamy úmysel ide vtedy, keď ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzročený. Pre oba prípady je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil o tom, že svojím konaním získava alebo môže získať hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria.

27. V prípade spotrebiteľských sporov však odvolací súd poukazuje na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalejch podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa. Rovnako odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-485/19 zo dňa 22.04.2021, v ktorom Súdny dvor uviedol, že zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe

nekalých podmienok alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice 2008/48/ES z 23.04.2008, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

28. Vyššie uvedené prijaté závery Súdneho dvora EÚ boli už premietnuté aj do rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/268/2021 zo dňa 28.02.2022, kde dovolací súd uviedol: „Vzhľadom na to, že podľa rozsudku Súdneho dvora EU C - 485/19 zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave objektívnej trojročnej premlčacej lehote je nevyhnutné na tento typ nárokov subsidiárne uplatňovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia (a to bez skúmania zavinenia). Dovolací súd súčasne poukazuje na vecne správny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby odvolací súd poukazuje na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že 51. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa. Aplikácii uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018 bráni princíp prednosti rozsudku Súdneho dvora EU C-485/19.“ Rovnako odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/6/2020 zo dňa 30.06.2022, z ktorého vyplýva, že medzičasom bolo občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijaté rozhodnutie č. 13 v nasledovnom znení: „Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR na svojom zasadnutí dňa 22.06.2022 prijalo na uverejnenie rozhodnutie č. 13 podľa ktorého „Analogická aplikácia 10 ročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107ods. 2 Občianskeho zákonníka) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C - 485/19 zo dňa 22. apríla 2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2021). Dovolací súd dodáva, že analogická aplikácia spočíva v tom, že v týchto prípadoch sa neskúma zavinenie vo forme úmyslu.“ Z uvedeného tak vyplýva, že v prípade spotrebiteľských sporov súvisiacich s bezdôvodným obohatením už nie je potrebné skúmať a preukazovať úmysel veriteľa na získaní bezdôvodného obohatenia, pretože na takéto prípady sa má aplikovať priamo 10-ročná objektívna premlčacia doba. Závery súdu prvej inštancie v tomto smere možno vyhodnotiť ako správne.

29. Vo vzťahu k subjektívnej premlčacej dobe odvolací súd uvádza, že aj v tomto smere postupoval súd prvej inštancie správne, keď v zmysle pokynu odvolacieho súdu zisťoval, kedy sa právny predchodca žalobkyne reálne dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, pričom správne posudzoval a vzal do úvahy aj predložené prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Napokon žalovaný v priebehu prvoinštančného a ani odvolacieho konania netvrdil a ani nepreukázal opak.

30. Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že v predmetnom prípade súd prvej inštancie postupoval správne, a teda aj správne dospel k záveru o nepremičaní žalobkyňou uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

31. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu žalobcu zachádzajúcu do nadbytočných podrobností, nespôsobilú už privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

32. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

33. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

34. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p., tak že úspešnej žalobkyni v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 C.s.p..

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).